

~~ELE~~
ERLEND
ERICHSEN
NÁRODNÍ
SATANISTA

Postávali jsme v Nygårdsgaten pod pouličními lampami a čekali, temnotu občas prolomily záblesky světel projíždějících aut. Právě přestal padat sníh s deštěm a před námi sem dorazila jen malá skupinka mladých lidí. Stáli v řadě a poněkud narušovali mystickou atmosféru, kterou jsem cítil. Spokojeně jsem prozkoumával novou černou koženou bundu a v pravidelných intervalech jsem pokukoval po svém novém kamarádovi, který se vzpřímenou hlavou přehlížel řadu před námi. Byl téměř o půl hlavy vyšší než já. Pokaždé když se někdo zasmál nebo pronesl nějakou hloupost, pomalu přivřel oči, a než je zase otevřel, nechal je pár vteřin zavřené. Občas přitom zavrtěl hlavou. Postřehl jsem, že sebou trochu trhl, několikrát se ke mně naklonil a pošeptal něco jako *ovce, sráči, zrasraná lůžka*. Vdechoval jsem vlhký zimní vzduch. Těšil jsem se, neskutečně jsem se těšil, že uslyším, uvidím a vychutnám si muziku z takové blízkosti. Přes skleněné dveře jsem zahlédl muže, zřejmě prodávající lístků, naklonil jsem se k okýnku ve dveřích, abych nakoukl dovnitř. Na stěně visel velký plakát, stínil jsem si oči rukou, abych na něj lépe viděl, ale to jediné, co se mi podařilo rozluštit, byla věta *Smrt nade světlo a čas*. V údivu a nadšení jsem zavřel oči, pak jsem se otočil ke kamarádovi, odcitoval mu tu větu a ukázal ke skleněným dveřím. On se však jen nenávistnými pohledy zabodával do lidí před námi, nevnímal mě. Znovu jsem zkoumavě přehlížel ulici,

zachvěl jsem se, přicházely k nám čtyři černě oděné postavy, byli to členové kapely Gorgoroth v černých hávech, s havraními vlasy, černým líčením kolem očí v křídově bílých tvářích. Jednotní v nenávisti a smutku, jako bytosti z jiné dimenze, odlišného plemena. Poklepal jsem kamarádovi na rameno a ukázal na ně, blížili se k nám majestátně a sebejistě. Působili jako vystřižení z choromyslného snu, jako něco z onoho světa, co se sneslo do naší prosté pozemské sféry. Odvrátil jsem se od nich, z nějakého důvodu jsem se musel podívat na něco obyčejného, auta v ulicích, lidi v parku, bezlisté stromy v šeru, musel jsem nechat oči odpočinout. Muziku, kterou jsem dennodenně poslouchal, skládala právě tahle kapela a já jsem je nedokázal vnímat jako lidi, spíš mi připadali jako přízraky a přeludy. Najednou byli mezi námi. Všichni v řadě zmlkli. Míjeli nás, jen letmo se na nás podívali, ale ne jak by to udělaly uhlazené rockové hvězdy, spíš jako tichá a nepřátelská zvířata, která mohou kdykoliv zaútočit, zakvílet a pokousat tě do krve. Neusmívali se ani nemluvili, pohybovali se ztěžka a pomalu. Černé kožené kabáty měli posázené ostrými hřebíky a nýty, z předloktí a z vysokých bot jim do všech stran trčely hrozné bodce. Jeden z nich měl přes ramena přehozenou černou kápi a bílou barvou pomalované dokonce i ruce. Tohle nebylo divadlo, pro ně to bylo přirozené. Nám, kteří jsme si je přišli poslechnout, dávali najevo své opovržení, jednoduše nás přehlíželi. Připadal jsem si nicotný a bezvýznamný, nevěnovali mi jediný pohled,

naprosto nás ignorovali. Ten nejmenší z nich měl na sobě tričko s potiskem na zádech, a než zapadl dovnitř, přečetl jsem na něm slova *Antihuman Ritual Massmurder*. Dveře se zase ztěžka zabouchly a lidé v řadě znovu začali povykovat. V uších mi pulzovala krev, zrychleně jsem dýchal. Skoro jsem zapomněl, že kamarád stojí hned vedle mě. Civěl do země, usmíval se, a když jsem na něj konečně promluvil, téměř nereagoval.

Když nás pustili do klubu Garage a my scházeli dolů po temném schodišti, nepřipadal jsem si zrovna zasvěceně. Sklep byl vlhký a studený, do nosu mě praštil pach zvětralého piva. Burácení z reproduktorů v klubu jsem okamžitě poznal, ten hlučný a chladný rámus, s nímž jsem si teď spojoval muziku, extrémní muziku. Před příchodem Gorgoroth na scénu nám jejich skladby pouštěli z přehrávače. Lidé postávali v hloučcích kolem baru nebo u pódia a pokřikovali na sebe. S kamarádem jsme si koupili pivo a stoupli si stranou. Působil mnohem uvolněněji než já.

„Sakra, nejseš napnutej?!“ křikl jsem na něj.

Zhluboka se nadechl a napil se piva.

„Čekám něco převratného, chci...“ odmlčel se a podíval se mi přímo do očí, „...*black metal*!“ řekl pak s důrazem na každé slovo.

Přikývl jsem a dvakrát upil z püllitru, nedokázal jsem klidně postát, čekal jsem na chaos a na muziku. Očekával jsem, že budu moci zažít to, čemu se říká black metal.

Prudce se otočím k pódiu, slyším podivný zvuk, mlhostroje chrlí do klubu dým a za ním zahlédnu něčí obrysy. Nad pódiem visí plachta s obráceným křížem a postavou Krista hlavou dolů. Proti mně ve tmě svítí obrácený krucifix. Položím půllitr s pivem a rychle se přesunu k zábradlí umístěnému před pódiem s monitory a hudebními nástroji. Sál naplňuje děsivý křik, pevně se chytnu zábradlí a zírám na vokalistu. Na hrudi má připnutou otočenou norskou vlajku, takže kříž na ní směřuje obráceně dolů. Do uší řže burácení kytar a bicích. Mám pocit, jako bych se probíral z jakéhosi psychického útlumu, cítím to, házím hlavou a směju se. Směju se a bez ustání křičím, nedokážu se pustit studeného ocelového zábradlí, mlátím hlavou, točím vlasy a lidé se kolem mě tlačí dopředu. Muzika ve mně sílí, zhmotňuje se v něco, co se podobá zvuku divoké norské přírody. Neproniknutelná a těžká jako vodopády, déšť, vítr a kamenná lavina, jako řev lidí, kteří uvnitř hoří. Nabývá takových rozměrů a natolik ohlušuje, že téměř nevnímám, že mi z čela teče krev, jak jsem se praštil o zábradlí, které svírám rukama. Do publika letí dvě ovčí hlavy, cítím tlak lidí, kteří se na mě mačkají ze všech stran, kopou do ovčích hlav a řvou. Poznávám skladbu, kterou hrají, je to *Katharinas Bortgang*, zavřu oči, řvu a podlamují se mi kolena. Táhne mě to k zemi, zábradlí se otřásá, pouštím se, stává se ze mě někdo jiný.

Vše se odehrálo tak rychle, bylo to, jako bych ztratil vědomí, protože najednou jsme zase stáli venku v zimě. Celý jsem se trásl a ztěžka jsem dýchal, zatímco kamarád nadával nadšením. Cítil jsem, že mám nízkou hladinu cukru v krvi, v puse jsem měl naprosto sucho. Ještě venku jsem se slabě chvěl v dozvucích koncertu, pořád jsem všechno slyšel zcela zřetelně, bicí, vibrování, celkový zvuk.

„Stál jsem úplně vzadu. Nechci se kurva míchat mezi ty ovce,“ supěl na mě.

„Tobě se to nelíbilo?“ zeptal jsem se.

„Ale jo, líbilo, udělali brutální koncert. Muzika byla hutná, hlavně rytmus bicích! Celou dobu jsem se soustředil na bubeníka, ale taky jsem si všiml té mohutné palice, co nosí vokalista. Viděl jsi ji? Tu tyč s ostnatou koulí na řetězu. Tys ji neviděl?“

Přikývl jsem, dobře jsem si tu groteskní zbraň pamatoval. Poučil mě, že se jí vlastně říká *morning star* a používala se ve středověku. Pískalo mi v uších, měl jsem namožený krk a na čele ránu. Sníh, který se na nás snášel, mě opět probral do reality. Chlad sněhových vloček na mém čele postupně zklidňoval rozbouřenou krev, ale ne žár, který ve mně doutnal. Kamarád povídal a povídal, chápal, co nám kapela chtěla ukázat, totiž to, že není žádná cesta zpět, žádná oklika nebo zkratka. Není cesty zpět z nejhlubších kořenů blackmetalové muziky.

„Jednou posedlý, navždy posedlý! Gorgoroth přitahují publikum právě tím, jak si drží odstup od mas. Ta

obrácená vlajka, co měl vokalista na prsou, je taky určitý symbol odstupu. Prostě a jednoduše projev *nepřátelství*,“ šeptal nadšeně.

Vzhlédl k tmavé obloze, a když mu do očí spadlo několik sněhových vloček, zavřel je.

„Slyšel jsi o *Helvete*?“ zeptal se.

Hned jsem si představil plameny a děs. Zamyšleně se na mě podíval.

„Nemyslím křesťanské peklo, ale hudební obchod Helvete. Jednou jsem se tam zastavil. Jel jsem si do Osla nakoupit nějakou muziku a přitom jsem na ten obchod narazil. Za pultem stál Eurononymous, jeden z mozků kapely Mayhem. Krátce potom, co jsem tam byl, ho Greven zavraždil.“

V tom okamžiku jsem si to dal všechno dohromady. V novinách jsem četl o vypalování kostelů a o vraždě, ale nikdy jsem si o tom nic pořádně nezjistil.

„Ti lidi tam měli svůj vlastní svět, ale v každém případě věděli, co je nepřátelství. Věděli, že to může znamenat sílu, jenže zašli příliš daleko. Teď je jeden mrtvý a druhý ve vězení. Ale jejich muzika žije dál!“

Když mluvil, rozhazoval rukama a v očích mu jiskřilo. Z novin jsem si pamatoval fotografie černých postav, které vypadaly jako z jiného světa. Rázem ve mně začal narůstat silný odpor ke všemu obyčejnému, pocítil jsem novou nenávist vůči příkladným lidem a lidem bez vlastní vůle, nenávist vůči celé společnosti. Když jsme došli k Minde,

najednou se zastavil a stoupl si přede mě. Nejdřív jsem znejistěl, zabodl do mě pohled, hleděl na mě bez jediného mrknutí. Potom zvedl ruku a ukázal směrem k městu.

„My je překonáme, překonáme Gorgoroth. Založíme si vlastní blackmetalovou kapelu!“

Trochu jsem poodstoupil, ulevilo se mi, napadla ho tatáž myšlenka, myšlenka na vlastní kapelu!

„Nejsi taky pro založit *satanistickou* blackmetalovou kapelu?!“ zeptal se znovu.

„Jasně že jo!“

Horlivě jsem ho uchopil za paži, abych dal najevo své nadšení. Úplně mu ztuhly rysy.

„Nedotýkej se mě,“ zašeptal.

Na zlomek vteřiny se odmlčel a pak pokračoval.

„Koupím si bicí, to je jediný nástroj, na který chci hrát.“

Ani nemrkl, oči mu svítily. Já jsem jen řekl, že si chci koupit kytaru.

„Pamatuj, co měl ten z Gorgoroth na zádech, *Anti-human Ritual Massmurder*, zapamatuj si to,“ usmál se a zmizel mi z dohledu ve tmě a sněhové chumelenici.

Hlavu jsem měl plnou neutichajícího frézujícího zvuku. Naplňovala mě strašlivá touha zneprátnit si všechny, celý svět, měl jsem pocit, jako bych věděl něco víc než ostatní. Na tu myšlenku jsem byl hrdý. Do tváří mě bodal chlad, stromy nade mnou se ve tmě těžce ohýbaly. Zima byla v plném proudu.

Bergen bylo tmavé, vlhké město, a když kamarád o pár dnů později vyběhl po schodišti k mému pokoji, déšť opět bubnoval do oken. Byl skrz naskrz promoklý, teklo z něj. Do přehrávače vsunul cédéčko a černý obal odhodil. Ucítil jsem tlak muziky, která udeřila z reproduktorů. Mokrý černý obal cédéčka mi prokluzoval mezi prsty, potil jsem se, otáčel ho, podíval jsem se na kamaráda a pak znovu na obal. *Gorgoroth*, stálo úplně nahoře na přední straně. Stál jsem nehybně s pohledem upřeným k černému obalu. Zvuk mohutněl, muzika postupně pohltila déšť, kamarádův hlas i mé myšlenky. Místnost naplňovalo chladné frézování z reproduktorů. *Pentagram*, přečetl jsem dole na přední straně, než mi obal vytrhl z ruky a přepnul na další skladbu.

„Sakra! Tuhle si poslechni! Soustřed' se a poslouchej, kurva!“

Přehrál několik začátků skladeb po sobě. Ukazovákem pomalu klouzal po zadní straně obalu, projížděl čísla skladeb a hledal tituly, které měl nejradši. Skladbu po každé vypnul po několika vteřinách a přeskočil na další. Prstem se zastavil u nového titulu.

„Ne, počkej, tuhle si poslechni! Ta je nejlepší, je naprosto ďábelská, nakope ti prdel!“

„Ty sis koupil cédéčko *Gorgoroth*!“ vypadlo ze mě.

„Jo, sakra! Slyšels jen ty dvě skladby, co jsou na demu, ne? Tak teď poslouvej!“

Jako by se v něm něco změnilo, vyzařovala z něj brutalita, se kterou jsem se ještě nesetkal. Jako by déšť, temnota i muzika přicházely z jiného světa a všechno ostatní šlo stranou, všechno působilo tak vzdáleně. Od okamžiku, kdy cédéčko pustil, jako by hudba pohlcovala vše kolem, postupně jsem ji ale dokázal rozlišit od silného a těžkého šumění deště, který bil do okenní tabule. Bylo to tvrdé, temné a ďábelské, přesně takové jako na koncertě. Náhle zesílil hlasitost ještě víc a já jsem hned zaregistroval vzteklé bouchání pod námi. Už jsem neslyšel ani déšť, nicméně on muziku zesiloval víc a víc, jako by na nikoho nedokázal brát ohled. Zakřičel jsem na něj. Ne-reagoval.

„Ztlum tu muziku! Slyšíš?! Ztiš to!“

Pořád bez odezvy. Lehce jsem ho strčil do zad. Okamžitě se ke mně otočil. Ten jeho pohled, tvářil se, skoro jako by si myslel, že jsem se ho právě pokusil zezadu zabít.

„Musíš ztlumit tu muziku!“

Pomalů a neochotně stáhl zvuk, pak se zvedl a vykročil ke mně. Vypadal rozzuřeně a zmateně. Zavrtěl jsem hlavou a ukázal jsem dolů ke staroušovi pod námi. Jen stál a zíral na mě.

„Tobě se ta muzika nelíbí? Nelíbí se ti Gorgoroth!?“

V jeho pohledu bylo cosi zvláštního.

„Jasně že líbí, ale mému otci ne,“ vysvětloval jsem. „Právě bouchal do stropu, že je to moc nahlas, ale *mně* se ta muzika samozřejmě líbí!“

Zasupěl a zůstal tiše stát, díval se, jak déšť stéká po okenní tabuli. Rychle si poklepával prsty o stehno a já jsem si pomyslel, že totéž dělal i tehdy, když jsem ho uviděl poprvé, osamocného v koutě školního dvora, neklidného, zahleděného do prázdna, chodil v kruhu a celou dobu si poklepával prsty o stehna. I tehdy byl oblečený do černého, neustále chodil v černém.

V pokoji se rozhostilo tíživé ticho, v jednu chvíli jsem si myslel, že už půjde, ale on se jen klidně sehnul a zvedl cédéčko. Pomalu vytáhl lesklý černý papír z plastového boxu a opatrně ho přejel rukou. I snímek muzikantů byl tmavý, takže jsem sotva rozeznával jejich tváře. Jenom text byl jiný, bílý. Bílá písmena v téměř nečitelném gotickém typu písma a muzikanti s bíle nalíčenými obličejí a dlouhými, rovnými havraními vlasy na ramena.

„Texty jsou v norštině, protože to je prostě norská kapela,“ řekl důrazně.

Strčil mi obal před obličej a ukazoval na zvláštní název. *Drømmer om Død* — Sny o smrti — stálo tam. Ukazoval pořád na tentýž titul. Zopakoval ho a pohlédl mi do tváře.

„Sny o smrti, Sny o smrti...“

„To je originální a pochmurný název a pekelně brutální skladba,“ řekl jsem.

Pokojem se slabě neslo víření muziky a já jsem se znovu podíval na obal. Na cédéčku bylo několik nových skladeb, ale poznal jsem jen tituly z dema, které jsem už několikrát slyšel.

„*Katharinas Bortgang* je tu ovšem taky, kurva, tohle cédéčko si koupím, *Pentagram* chci!“

Rozhodl jsem se, z jakéhosi důvodu jsem se rozhodl. S úsměvem vstal a začal cédéčko přehrávat zase od začátku. Opřel jsem se a snažil se teď poslouchat lépe, pokoušel jsem se uchopit tu temnotu, to šumění, které mě táhlo pryč od stěn, postele, bílého dřevěného nábytku a barev kolem mě. Slyšel jsem zvuk kytar, dunění bicích, hlas, který se dral ze zvukového chaosu, a vzpomínal jsem na koncert. Déšť bil do okna ještě silněji.

3

Koupil jsem si *Pentagram*, muzika mě naprosto pohlcovala. Každý den jsme chodili společně ze školy domů a bavili se o Gorgoroth.

„Líbí se ti teď to cédéčko o něco víc?“ zeptal se mě jednou cestou domů.

„Líbilo se mi od prvního okamžiku, ale není to zrovna jednoduchá muzika...“

„Mně se líbí texty, pokouším se je interpretovat, dávají mi smysl. Jsou *antikřesťanský* a *antilidský*,“ tvrdil.

„To mně se zase nejvíc líbí muzika samotná, kytary a vokál. Sice nerozumím tomu, co zpívá, ale hlas funguje koneckonců taky jako nástroj,“ odpověděl jsem. „Navíc v bookletu přece texty nejsou, tak jak jim můžeš rozumět?“

Zavrtěl hlavou a upřeně se zadíval z kopce dolů.

„Musíš přece *poslouchat*, musíš se *soustředit*! Nech všechno proudit ve svém nitru, buď trpělivý!“

Náhle se zastavil. Silně přšelo, začalo se stmívat a my jsme stáli pod smrkem, chráněni před vší tou vodou. Když vysvětloval, proč ho svedla slova jako *satan*, *násilí*, *temnota*, *žkázka*, *nenávisť* a *strach*, chvěly se mu ruce. V nitru mi zněla muzika a během jeho vyprávění jsem měl zavřené oči.

„Temné texty mě inspirují už od dětství. Tehdy mě jeden naprosto zvláštní zážitek nelítostně naučil, že křesťanství a boží láska jsou lež a falešná útěcha.“

Vyprávěl, že byl tenkrát ještě dítě a bylo léto. Otec stojí uprostřed obývacího pokoje a pěkně si hraje s jeho sestřičkou. Na maličkou se usmívá a vyhazuje ji do vzduchu. Do rodiny jim přibyl nový člen a on teď má sestru. Stojí a dívá se na otce a na ni. Hledí na otce, který v divoké radosti vyhazuje maličkou do vzduchu svými silnými pažemi. Sestřičce je teprve šest měsíců, ale přesto výská radostí, když zas a zas padá do otcovy náruče. Tohle všechno vidí. Venku svítí slunce, vidí šťastného otce a sestřičku, cítí, že je v domě horko, a na smějící se a výskající

sestřičku je pěkný pohled. Mrská malýma nožkama, otec vypadá tak šťastně, mnohem šťastněji než obvykle. Pak ale otce najednou opustí síly, nedá se pochopit, co se děje. Zdá se, že otec na zlomek vteřiny ztrácí schopnost zdvihnout paže. Sestřička křičí radostí smíšenou s děsem a pak se zřítí na podlahu před otcovými nohama. Tohle všechno vidí, když tiše stojí ve dveřích, je mu šest let. Místnost se naplňuje chorobným tichem. Dobře si uvědomuje, že pod podlahovou krytinou je betonová zem. Nic není slyšet, ale slunce svítí a on vidí, jak se otec pomalu odvrací a vychází na balkon. Tam se nakloní přes zábradlí a zvrací. Sestřička leží zkrvavená a mrtvá na zemi a vypadá přitom jako stará červená loutka. Je mu teprve šest let, ale přesto chápe vše, co vidí, chápe to všechno, to strašné, to, *že vše je nemilosrdné.*

Otevřel jsem oči, kolem mě šuměl déšť, bylo mi zle. Pomyslel jsem na svého vlastního brášku. Co kdyby se to samé stalo jemu? Kamarád mě poplácal po rameni.

„Chápeš? Vidíš, kolik je v životě *dobrá*?“

Vyprávěl, že jinak měl jako jedináček skvělé dětství, ale že otec už téměř s nikým po tom dnu nepromluvil. Nesl to těžce, on sám to však navzdory všemu zvládl dobře, vždyť ji stejně nikdy pořádně nepoznal, ani nedostal šanci, aby se stal opravdovým starším bratrem. „Byla přece jen malé děcko, když umřela... ale nikomu o tom neříkej, zůstane to mezi námi. Už se mi o tom nechce mluvit,“ zakončil to.

Šumění deště ve mně opět sílilo. Tohle byl důvod, proč ztratil víru ve *světlo*, *Boha* a *dobro všeobecně*, a na základě tohoto zážitku si víc než ostatní uvědomoval bezvýznamnost a *bezbožnost* v životě člověka. Civěl jsem do mokré trávy, pomalu jsem se nadechl a zase vydechl, potom jsem se narovnal a šel dál do ledově chladného deště. Následoval mě jako stín.

4

Seděli jsme doma v Minde a pouštěli si muziku. Poslouchal jsem kytary a vokál, pokoušel jsem se zachytit ty party, které mě fascinovaly nejvíc. Kamarád si zatím pročetl texty a muziku střídavě zesiloval a zeslaboval. Najednou na dveře zaklepala má matka a vpustila do pokoje Hilde. Já i kamarád jsme byli oblečení v černé. Zůstala stát a udiveně na nás hleděla. Já jsem se mezitím zvedl a ztlumil jsem zvuk. Usmál jsem se na ni a došlo mi, že se ještě neznají.

„Tak tohle je Hilde, moje kamarádka a sousedka, docela dobře se vyzná v muzice,“ řekl jsem.

Prudce vstal a podával jí ruku, ale zas tu byl ten jeho pohled, vypadalo to, jako by se díval přímo skrze ni, jako kdyby byla jen přelud.